

S. Sayısı : 243

Millî müdafaa vekâleti hava kısmında ücretle çalışan uçuş muallimleri maaşları hakkındaki 2797 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası 1/856

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayn : 6/1898

29 - V - 1937

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Millî müdafaa vekâleti hava kısmında ücretle çalışan uçuş muallimlerinin maaşları hakkındaki 2797 sayılı kanuna ek olarak Millî müdafaa vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 28 - V - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlik-te sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Bizde Cümhuriyet başından beri tayyareci pilot olarak çalışmata olan bir takım sivil uçucular vardır.

Bunlar; esasen büyük savaşa, kurtuluş savaşlarında yedek subay veya gedikli küçük zabıt olarak uçuculuk yapmış, önemli ödevler görmüş ve Cümhuriyet devrine intikal etmiş, ilıştırılarak sunulan listede adları yazılı mahdud ve belli başlı emekdar uçucularımızdır.

Elimizde başka uçucu olmadığı için Cümhuriyet devrinde havacılığımızın yeniden kurulmasında uçuş öğretmenliği yaparak mühim hizmetler görmüşler ve sağ kalanlar elan bu ödevlerine devam etmektedirler.

Kurtuluş savaşını müteakib, ilk devrelerde o zamanki kanunî mevzuatımıza ve usullerimizle teşkilâtımıza göre subay veya gedikli erbaş olarak müreffeh bir yaşayışta istihdam imkânları bulunmadığından; bunlar bizzarur ücretli sivil olarak kullanmağa başlanmış ve bir çok noksanlar ve eksikliklerimiz içinde istikballeri düşünülemediği idi.

Nihayet bunları da düşünme sırası gelmiş, ilk olarak yine sivil ve ücretle istihdamlarına devam ile beraber kısmen olsun terfipleri için haziran 1931 tarihinde aşağıda arzedilen şekilde bir tazminat sistemi kabul edilmişti:

- Vekâletle yapılan mukavele tarihinden itibaren onar sene çalışmaları,
- On sene bitmeden arzusu ile ayrılmak isteyene Vekâletçe 1 500 lira tazminat verilmesi.
- Müdeti bitmeden sakat kalan veya ölenlere 3 500 lira tazminat verilmesi.
- Müddeti sonuna kadar bitirenlere de yine Vekâletçe 4 500 lira tazminat verilmesi,

Fakat bu tazminat sistemi ihtiyarlıkda kendilerini ve ölüm halinde ailelerini lüzumu kadar terfih etmeyeceği anlaşılmış ve bunun üzerine de maaşlı sivil muallim sıfatile memuriyete geçirilmeleri düşünülmüş ve bu maksadla da 14 - IV - 1935 tarih ve 2797 sayılı kanun kabul edilmişti.

Ancak bu kanunda yapılan ufak bir unutkanlık yüzünden düşünülen terfih imkânının maalesef verilememekte olduğu kanunun neşrinden sonra öğretmen Kâzımın ölümü ile meydana çıkmıştır.

Mesele şudur :

Kanunda bunların eski hizmetleri nazarı dikkate alınmamıştır. Bundan dolayı da tekaüdlük ve eytam maaşları ancak bu kanunun neşri tarihinden başlayan hizmetleriyle hesablanmaktadır.

Bu suretle; bu tarzda ölenlerin yetimlerine 1683 numaralı tekaüd kanununun 52 nei maddesine göre; ve hiç mesabesinde maddi bir tazminat verilmektedir.

Görülüyorki bunları daha ziyade terfih için yapılmış olan bu kanun; bu şeklele bundan evvelki tazminat sisteminden çok fena ve çok az bir sonuç vermektedir.

Tabiidirki bu kanunun istihdaf ettiği maksad; evvelki tazminat sisteminden daha faideli ve daha terfih edici bir usul koymadı.

Bunlar da 4 500 lira gibi büyük ve toplu tazminattan bunun için vaz geçmişlerdi.

Bunun böyle oluşu, yalnız kanuna (Eski hizmetlerin de nazarı dikkate alınacağı) hakkındaki kaydın unutulmuş olmasından ileri gelmektedir.

Esasen, sivil makinist ve pilotların tasfiyesi maksadile 1492 sayılı hava ve deniz gedikli küçük zabıtların kanuna konmuş olan 10 neu madde (10) fıkrasında da bunlar gedikliliğe geçirildikleri zaman sivil olarak hizmet ettikleri seneler dikkate alınmak suretile havacılığımızın eski emektarlarının terfihi prensib olarak kabul edilmiş olduğu görülmektedir.

Aynı maksad için çıkarılmış olan bu iki kanun maddelerinde prensib ihtilâf mevzubahis olmayacağı tabiidir.

Bu suretle diğer bir kanunla da teyid edilmiş olan ve eski hizmetlerin mahfuziyeti prensiblerinin 2797 sayılı kanuna da teşmili ile mezkûr kanunun neşri tarihinden muteber addedilmesi tabii ve zarurî görülmektedir.

Bu maksadla bu kanuna ek olarak hazırlanan lâyiha'nın Yüksek Meclise sunulmasına delâlet ve müsaade buyurulmasını saygılarımla dilerim.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 150

Esas No. 1/856

7 - VI - 1937

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa vekâleti hava kısmında ücretle çalışan uçuş muallimleri maaşları hakkındaki 2797 sayılı kanuna ek olarak Başvekâletin 20 mayıs 1937 tarih ve 6/1898 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa vekâleti Siyasî müsteşarı Necib Ali Küçüka hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Kanunun teklifinden maksad 2797 sayılı kanun ile ücretleri maaşa kalbedilen 6 sivil uçuş mualliminin ücretli zamanda geçirdikleri müddetlerin de tekaüdüğe mahsub edilmesinden ibarettir. Tayyareciliğin bizde ilk zamanlardan beri inkişafına uzun müddet hizmet etmiş olan bu zatların terfihi maksadile teklif edildiği Hükûmetin mucib sebeplerinden anlaşılın bu lâyiha

encümenimizce olduğu gibi kabul edilmiştir.

Umumî heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
<i>M. Ş. Özkan</i>	<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Kâtib		
İstanbul	Çorum	Çorum
<i>F. Öymen</i>	<i>M. Cantekin</i>	<i>E. Sabri Akgöl</i>
Edirne	Kayseri	Kırşehir
<i>F. Kaltakkıran</i>	<i>N. Kerven</i>	<i>M. Seyfeli</i>
Ordu		Seyhan
<i>H. Yalman</i>		<i>Naci Eldeniz</i>
Sivas		Yozgad
<i>R. Başara</i>		<i>S. İçöz</i>

MÜKÖMETİN TEKLİFİ

Millî Müdafaa vekâleti hava kısmında ücretle çalısan uçuş muallimlerinin maaşları hakkındaki 2797 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — 2797 numaralı kanunla maaşlı memur yapılan uçuş muallimlerinin ordu da gedikli küçük zabıtlık, yedek subaylık ve sivil tayyarecilikle geçen süel ve sivil hizmetleri filî hizmetten sayılır. Harb ve uçuş yıpranma zamları; tekaüd ve yetim maaşlarının bağlanmasında ilâve olunur.

MADDE 2 — Bu hüküm 2797 numaralı kanunun neşri tarihinden muteber olup o tarihten bu kanunun neşrine kadar ölen ve tekaüd olanlar hakkında da tatbik olunur.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icrayâ Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

28 - V - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen